

Natalia Ginzburg narra a la novel·la la confessió, les raons d'una assassina
ARXIU

HA ANAT AIXÍ
Natalia Ginzburg
Traducció:
Alba Dedeu
Editorial: Edicions de
la Ela Geminada
Girona, 2017
Pàgines: 118
Preu: 15 euros

L’arribada de nou a l’edició catalana de Natalia Ginzburg, impulsada per l’èxit de *Les petites virtuts* (Àtic dels llibres) i *La ciutat i la casa* (Club editor), ha estat una oportunitat magnífica per descobrir una autora gairebé oblidada aquí, que no tan sols sabia molt bé *què* volia dir i *com* ho volia dir, sinó que entenia la literatura com una *necessitat* expressiva natural; com el mitjà que li permetia donar a conèixer la seva visió del món.

Amb la novel·la *Ha anat així*, molt ben traduïda per Alba Dedeu, Ginzburg ens explica una història d’amor i de desamor, de gelosia i de desesperació, que comença en un punt àlgid, quan la protagonista, ja en la primera pàgina, en una acció que sembla un rapte impulsiu de ràbia, posa fi a la vida del seu marit: “He agafat el revòlver del calaix del seu escriptori i li he disparat. Li he disparat als ulls.”

Una acció inesperada, intempestiva que deixa el lector amb la sang glaçada, però, sobretot, amb ganes de saber; de saber què ha dut la dona a dur a terme un acte tan brutal com aquest i, encara més, a reaccionar amb tanta fredor, atès que tot seguit deixa el cos del marit al terra, surt de casa i es posa a “vagarejar per tota la ciutat”, com si el que hagués fet no fos res d’excèpcional, com si hagués estat una cosa que ha estat meditant des de fa un temps; com si, ateses les circumstàncies, allò no tingués més importància: “Ha anat així.”

Serà la mateixa assassina qui, narrant en primera persona, anirà explicant què l’ha dut a disparar contra el seu marit, i

La vida no és somni

ho farà amb un to mesurat, equilibrat, tranquil, enraonat fins i tot, que converteix l’obra en una agradable raresa, ja que més que no pas mostrar penediment, el seu viatge enrere en el passat li serveix per excusar-se, per concloure que els esdeveniments de l’ahir –“Havia de demanar que m’ho deixessin explicar tot, des del primer dia, i potser també alguns detalls que semblaven banals però que en realitat havien tingut una gran importància”– per força havien de dur-la a prendre una decisió tan taxativa i brutal, de la qual no se’n sent culpable en absolut.

La novel·la comença amb un assassinat

I no se’n sent, principalment, perquè, des de ben joveneta, ha cregut en els contes de fades que s’acostumen a explicar a les nenes, on totes les noies es convertiran en princeses que no hauran de fer res més que esperar el príncep blau que se les emportarà damunt d’un cavall blanc al seu palau per mantenir-les per sempre més entre núvols de cotó fluix, i la realitat li ha demostrat, amb una claredat indiscutible, que en la vida ni els contes s’assemblen als dels llibres infantils ni els homes, encara menys: “Quan una noia passa molt de temps sola, [...] persegueix un munt de coses amb la fantasia, i està indefensa davant els errors i els perills que la fantasia prepara cada dia a totes les noies.”

Perquè és una dona que ha viscut sempre més en el somni, en la imaginació, que no pas en la realitat; en una imaginació tan enlluernadora que l’ha acabat enfosquant, que li ha impedit veure les coses tal com són: “Sempre em sembla que estic a les fosques. Em sembla que sóc cega i vaig a les palpentes.” Una foscor que no li ha permès veure les coses tal com són i no pas com ella *vol-dria* que fossin; o, per dir-ho amb més exactitud, que *preferia imaginar* que serien i que, per tant, l’ha condemnada: “Ara em semblava veure que mai no havia estat capaç de viure, i que ara, sens dubte, era massa tard per aprendre’n.”

Una breu, deliciosa obra que demostra, amb pinzellades netes, diàfanes, mesurades i precises, gens exuberants, en què Ginzburg demostra que la senzillesa és la més difícil de totes les arts. *